

У К Р А І Н А

ХАРКІВСЬКА МІСЬКА РАДА
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ

ДЕПАРТАМЕНТ У СПРАВАХ
СІМ'Ї, МОЛОДІ ТА СПОРТУ

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ТА
ІМІДЖЕВИХ ПРОЕКТІВ

майдан Конституції, 7, м. Харків, 61003, тел. 725-30-84
E-mail: innovation_molod@city.kharkov.ua, код ЄДРПОУ 40642309

09.03.2021 № 92

На № _____

ВІДГУК

**на освітньо-професійну програму «Міжнародний бізнес»
(галузь знань 29 «Міжнародні відносини», спеціальність 292 «Міжнародні економічні відносини») підготовки бакалаврів на факультеті міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна**

Управління інноваційного розвитку та іміджевих проектів Департаменту у справах сім'ї, молоді та спорту Харківської міської ради одержало запит від гаранта освітньої програми «Міжнародний бізнес» к.е.н., доц. Дерід І.О. щодо змісту освітньо-професійної програми з підготовки бакалаврів в галузі знань 29 «Міжнародні відносини» за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини». До запиту додано освітньо-професійну програму (ОПП); навчальний план; програму практичної підготовки для студентів бакалаврату; результати опитування студентів щодо якості освітньої програми; доступ до робочих програм навчальних дисциплін на сайті факультету.

Рецензована програма повною мірою відповідає Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» галузі знань 29 «Міжнародні відносини» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, введеного в дію наказом Міністерства освіти і науки України № 357 від 04.03.2020.

Розглянувши, загальні та фахові компетентності, що передбачені освітньою програмою, а також програмні результати навчання, маємо відзначити, що вони цілком відповідають сучасним запитам роботодавців.

Запропонована розробниками структурно-логічна сема цілком відображає послідовність та зв'язок у вивченні дисциплін, який без сумнівів є логічним і дозволяє одержати системні знання та вміння.

Наявність виробничої практики на 3 курсі та перекладацької практики на 4 дає змогу здобути практичних навичок, написання ряду курсових робіт та кваліфікаційної роботи наприкінці навчання, а також традиційне для кафедри активне залучення студентів до наукових заходів (що підтверджується результатами студентського моніторингу) формують здатність до наукових досліджень.

Позитивною є практика університету щодо підтримки студентської міжнародної мобільності.

Аналізуючи результати студентського моніторингу та зміст робочих програм навчальних дисциплін, маємо відзначити, що ряд обов'язкових для вивчення дисциплін, які критикують студенти за їх наявність в освітній програмі, є необхідними для формування освіченого випускника вищого навчального закладу. Такі дисципліни як історія України, філософія, економічна історія, країнознавство, правові дисципліни формують здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства. В контексті наряду роботи нашого Управління, надзвичайно актуальною нам видається наявність таких вибіркових компонентів як створення стартапів в міжнародному бізнесі бізнес-планування, менеджмент міжнародних проектів, бренд-менеджмент у міжнародному бізнесі. Порівнюючи програму із подібними програмами закордонних рівнів, ми дійшли висновку, що програма не поступається рівнем зарубіжним аналогам.

На основі проведеного аналізу можемо відзначити, що освітня програма відповідає сучасному рівню розвитку науки та практики освітньої діяльності, і може бути рекомендована для підготовки здобувачів вищої освіти бакалаврського рівня.

Заступник директора Департаменту
начальник Управління

В. В. ГРЕЦЬКА-МИРГОРОДСЬКА

УКРАЇНА
ТОВ «Науково-виробниче підприємство
«НІКО-ДАР»

вул. Каштанова, 16, м. Харків, 61124
тел. (факс) +38 (057) 719-50-02
Код ЄДРПОУ 42006759
E-mail: nvppnikodar@gmail.com

UKRAINE
LLC "Scientific Production Company
"NIKO-DAR"

16, Kashtanova Str., Kharkiv, 61124,
tel. (fax) +38 (057) 719-50-02
EDRPOU 42006759
E-mail: nvppnikodar@gmail.com

Відгук

**на зміст освітньо-професійної програми «Міжнародний бізнес»
(29 «Міжнародні відносини», 292 «Міжнародні економічні відносини») з
підготовки бакалаврів на факультеті міжнародних економічних
відносин та туристичного бізнесу Харківського національного
університету імені В. Н. Каразіна**

Розглянувши запит гаранта освітньо-професійної програми «Міжнародний бізнес» к.е.н., доцента Дерід Ірини Олександрівни щодо змісту освітньо-професійної програми з підготовки бакалаврів в галузі знань 29 «Міжнародні відносини» за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» та відповідні додатки: освітньо-професійна програма (ОПП), навчальний план, програма комплексного атестаційного екзамену з ОПП, програма практичної підготовки для студентів, теми кваліфікаційних робіт, зроблено наступні висновки.

За теперішніх умов господарювання міжнародний бізнес оцінюється більшістю підприємців як обов'язковий етап розвитку успішного підприємства. Як результат, підвищуються вимоги до професійної підготовки фахівців, які можуть працювати у фірмах, що займаються зовнішньоекономічною діяльністю. Попитом користуються фахівці на такі посади як експерт із зовнішньоекономічних питань, консультант із зовнішньоекономічних питань, консультант з маркетингу, оглядач з економічних питань, економіст, економіст з міжнародної торгівлі, менеджер, менеджер (управитель) із зовнішньоекономічної діяльності, помічник керівника підприємства (установи, організації). При цьому, обов'язковою вимогою до кандидатів на зазначені посади завжди є вільне володіння іноземними мовами, в тому числі бізнес-термінологією.

Навчальний план відображає новітні тенденції в професійній сфері та вимоги міжнародного бізнесу щодо змісту підготовки, містить актуальні навчальні дисципліни, які потрібні сучасним фахівцям в сфері міжнародного бізнесу.

ОПП добре структурована, і складається із загальної та професійної підготовки, обов'язкової частини та предметів за вибором студента. Аналіз навчального плану свідчить, що ОПП поєднує якісну базову підготовку із широким переліком вузькопрофесійних навчальних дисциплін, що дозволить випускникам працювати в різноманітних сферах міжнародного бізнесу та

водночас надає їм спеціальні знання, які стануть необхідними для створення власного бізнесу.

чином, випускники даної освітньої програми не лише відповідають потребам сучасного ринку праці, але й мають можливість пристосуватись до його змін в майбутньому. Сприяють цьому передбачені навчальним планом курсові роботи з ряду дисциплін та випускова кваліфікаційна робота, в ході написання яких студенти вчаться самостійно обробляти великі бази даних та самостійно знаходити необхідну інформацію. Регулярна організація факультетом зустрічей із працедавцями сприяє усвідомленню студентів того, чого саме чекають від них на ринку праці.

Позитивно оцінюємо в програмі наявність дисциплін «Математика для економістів», «Міжнародний бізнес», «Управління міжнародним бізнесом», «Кон'юнктура та ціноутворення світових товарних ринків», «Створення стартапів в міжнародному бізнесі», «Управління ланцюгами постачання в міжнародному бізнесі», «Міжнародні інвестиції», «Бухгалтерський облік», «Ризик-менеджмент в міжнародному бізнесі» та велику кількість годин, що виділено на вивчення двох іноземних мов.

Вважаємо, що вірним є рішення педагогічного персоналу зробити акцент на кейсовому методі навчання, оскільки саме він дозволяє задіяти комунікативні та творчі здібності студентів, навчити їх здобувати нові знання та сформувані компетентності. В своїй професійній діяльності наші співробітники для підвищення компетентності й професіоналізму також розглядають реальні кейси.

Цікавою нам видалася програма виробничої практики, в рамках якої студенти всебічно знайомляться із підприємством, що виступає базою практики.

Пропозиції щодо удосконалення ОПП:

- постійно посилювати цифрові компетенції студентів, оскільки фірми потребують спеціалістів, які розуміються на діджиталізації бізнесу;
- додати в межах завдання для виробничої практики аналіз фінансових результатів діяльності підприємства, якщо базою виступає комерційне підприємство.

Вважаємо, що освітньо-професійна програма першого (бакалаврського) рівня вищої освіти «Міжнародний бізнес» повністю відповідає сучасним вимогам до підготовки фахівців. Студенти мають можливість отримати якісну теоретичну й прикладну освіту, поєднати теоретичні знання із практичними навичками, які будуть необхідні для оптимізації діяльності суб'єктів господарювання в сфері міжнародних економічних відносин.

Директор ТОВ «Науково-виробниче підприємство «НІКО-ДАР» к.е.н, доцент

О. В. Майборода

Опитування для здобувачів ВО – копія

Запитання Відповідей 46

97.8%

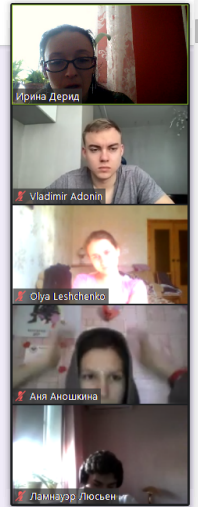
5. Чи зрозумілими є цілі та програмні результати навчання?

46 відповідей

Відповідь	Відсоток
Так	45.7%
Скоріше так	45.7%
Скоріше ні	8.7%
Ні	4 (8.7%)

6. Оцініть, наскільки враховують цілі та програмні результати навчання сучасні тенденції розвитку галузі?

46 відповідей

Опитування для здобувачів ВО – копія

Запитання Відповідей 46

7. Оцініть, наскільки цілі освітньої програми та результати навчання враховують потреби ринку праці?

46 відповідей

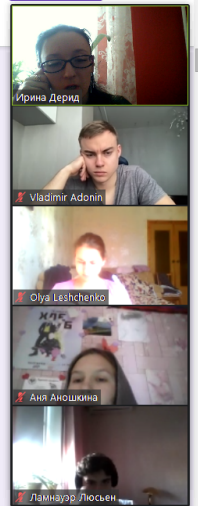
Оцінка	Відсоток
1	5 (10.9%)
2	20 (43.5%)
3	7 (15.2%)
4	11 (23.9%)
5	3 (6.5%)

8. Якщо Ви вважаєте, що цілі освітньої програми та результати навчання не враховують потреби ринку праці, будь ласка, напишіть, чого саме не вистачає

7 відповідей

Практичних навичок

не вистачає системного підходу до формування знань. окрім цього, знання, які передбачені бути

Португалія – Орел і Р... | UKR.NET: Всі новини Ук... | (5034) Відмін + delid_ju... | Харківський національ... | Відмін (1 603) -I.a.delid... | Опитування для здобувачів ВО – копія | Відмін (1 603) -I.a.delid... | Центр електронного н... |

https://docs.google.com/forms/d/1ONKGBIwwJEYx9yNpNxa22mm6GCxwXgYEk_SzLq2EOZo/edit#responses

Сервіси | Класические гитар... | Шкільний атласолей... | Курс: Міжнародний б... | Вы запустили демонстрацию экрана | Остановить демонстрацию | izaton - Our Wo... | Мусорные истории: с... | New Tab | Другие закладки

Опитування для здобувачів ВО – копія

Запитання | Відповідей 46

Сексизм, упереджене ставлення

19. Чи ознайомлені Ви з процедурою вирішення конфліктних ситуацій?
46 відповідей

Відповідь	Відсоток
Так	78,3%
Ні	21,7%

20. Оцініть, наскільки ОП дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності?
46 відповідей

25. Оцініть, наскільки вштовує Вас процедура інформування про дисципліни, що пропонуються на вибір?
45 відповідей

Категорія	Кількість	Відсоток
1	15	33,3%
2	15	33,3%
3	6	13,3%
4	5	11,1%
5	4	8,9%

26. Якщо Ви вважаєте, що Вас не вштовує процедура інформування про дисципліни, що пропонуються на вибір, будь ласка, напишіть, чого саме не вистачає

Надіслати

Ірина Дерид
Vladimir Adonn
Olya Leshchenko
Аня Аношина
Ламнаур Люсьен

images (6).jpg | images (5).jpg | Corporate_blogging-01.png | delidlog.jpg | images (2).png | images (4).jpg

лукс | Опитуван... | Zoom | Тенд2 | фото сем... | Акредита... | обсуди... | Элементы... | EN | 14:11

Португалія – Орел і Р... | UKR.NET: Всі новини Ук... | (5034) Відмін + delid_ju... | Харківський національ... | Відмін (1 603) -I.a.delid... | Опитування для здобувачів ВО – копія | Відмін (1 603) -I.a.delid... | Центр електронного н... |

https://docs.google.com/forms/d/1ONKGBIwwJEYx9yNpNxa22mm6GCxwXgYEk_SzLq2EOZo/edit#responses

Сервіси | Класические гитар... | Шкільний атласолей... | Курс: Міжнародний б... | Вы запустили демонстрацию экрана | Остановить демонстрацию | izaton - Our Wo... | Мусорные истории: с... | New Tab | Другие закладки

Опитування для здобувачів ВО – копія

Запитання | Відповідей 46

80,4%

25. Оцініть, наскільки вштовує Вас процедура інформування про дисципліни, що пропонуються на вибір?
45 відповідей

26. Якщо Ви вважаєте, що Вас не вштовує процедура інформування про дисципліни, що пропонуються на вибір, будь ласка, напишіть, чого саме не вистачає

Надіслати

Ірина Дерид
Vladimir Adonn
Olya Leshchenko
Аня Аношина
Ламнаур Люсьен

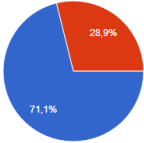
images (6).jpg | images (5).jpg | Corporate_blogging-01.png | delidlog.jpg | images (2).png | images (4).jpg

лукс | Опитуван... | Zoom | Тенд2 | фото сем... | Акредита... | обсуди... | Элементы... | EN | 14:15

Опитування для здобувачів ВО – копія

Залиття Відповідей 46

43. Чи маєте Ви можливість одержувати компетентності шляхом спілкування із працевдавцями (екскурсії на підприємства та організації, майстер-класи, лекції, виробнича практика, конференції та інше)?
45 відповідей

Відповідь	Відсоток
Так	71.1%
Ні	28.9%

44. Які додаткові компетентності (знання, навички, вміння) Ви хотіли б одержати протягом навчання?
7 відповідей

Комунікаційні навички, навички з психології для проведення ефективних переговорів

Zoom

Конференція Zoom Ирина Дерид

Повторюючись | Виповнюється

Ідентифікатор конференції: 818 0350 3554

Конференція Zoom Ирина Дерид

Ідентифікатор конференції: 818 0350 3554

Конференція Zoom Макроекономіка

Ідентифікатор конф: 818 0350 3554

Конференція Zoom Країнознавство

Ідентифікатор конф: 818 0350 3554

Конференція Zoom Міжнародні економічні відносини

Ідентифікатор конф: 818 0350 3554

Основи бізнесу

Ідентифікатор конф: 818 0350 3554

Перший етап попереднього захисту кваліфікаційних робіт бакалаврів УМБ 41

Ідентифікатор конференції: 815 8906 4529

Перший попередній захист кваліфікаційної роботи магістри МБ

Ідентифікатор конференції: 870 7852 3748

2.2 Структурно-логічна схема навчального процесу

1 семестр: Історія України

2 семестр: Економічна історія

3 семестр: Міжнародна інформація та інформаційно-аналітична діяльність

4 семестр: Філософія

5 семестр: Міжнародне публічне і приватне право

Конференція Zoom досліджень та інформаційної культури

Конференція Zoom Мікро- та макроекономічні основи міжнародного бізнесу

Конференція Zoom Мікро- та макроекономічні основи міжнародного бізнесу

Конференція Zoom Міжнародні економічні відносини

Конференція Zoom Зовнішня політика та зовнішньоекономічні

Конференція Zoom Бренд-менеджмент в МБ

Конференція Zoom Маркетинг

Конференція Zoom Міжфакультетська дисципліна

Конференція Zoom Міжфакультетська дисципліна

Опитування для здобувачів ВО – копія

Запитання Відповідей 54

17. Чи є оцінювання знань за освітніми компонентами прозорим та об'єктивним?
53 відповіді

Відповідь	Кількість	Відсоток
Так	50	94,3%
Ні	3	5,7%

18. Якщо Ви відповіли "Ні" на попереднє питання, опишіть проблему, з якою Ви стикнулися?
4 відповіді

Сексизм

Сексизм, упереджене ставлення

Ірина Дерид

Дарія Сорокіна

Інна Зорянська

Катерина Kievsk...

Опитування для здобувачів ВО – копія

Ця версія веб-переглядача Google Chrome більше не підтримується. Установіть підтримуваний веб-переглядач. Завантажити

Запитання Відповідей 46

46 відповідей

Примати відповіді

Усі відповіді Запитання Окремий респондент

1. Оберіть рівень вищої освіти, за яким Ви навчаєтесь
46 відповідей

Рівень освіти	Відсоток
Перший (бакалаврський)	97,8%
Другий (магістерський)	1,7%
Третій (освітньо-науковий)	0,5%

2. Оберіть ОП, на який Ви навчаєтесь
46 відповідей

Ірина Дерид

Vladimir Adonn

Olya Leschenko

Аня Аношина

Лімауэр Люсьєн

ВІДГУК

**на зміст освітньо-професійної програми «Міжнародний бізнес»
(29 «Міжнародні відносини», 292 «Міжнародні економічні відносини»)
з підготовки бакалаврів на факультеті міжнародних економічних
відносин та туристичного бізнесу Харківського національного
університету імені В. Н. Каразіна**

В сьогоденні умовах економічного та політичного розвитку міжнародний бізнес оцінюється більшістю підприємців як обов'язковий етап успішного розвитку. Як результат, підвищуються вимоги до професійної підготовки фахівців, які можуть працювати у сферах, що займаються зовнішньоекономічною діяльністю. Попитом користуються фахівці на такі посади як експерт із зовнішньоекономічних питань, консультант з маркетингу, оглядач з економічних питань, економіст, економіст з міжнародної торгівлі, менеджер із зовнішньоекономічної діяльності, помічник керівника підприємства (установи, організації). При цьому, обов'язковою вимогою до кандидатів на зазначені посади завжди є вільне володіння іноземними мовами, в тому числі бізнес-термінологією.

Розглянувши зміст освітньо-професійної програми «Міжнародний бізнес» галузі знань 29 «Міжнародні відносини» за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» та відповідні додатки: освітньо-професійна програма (ОПП), навчальний план, програма комплексного атестаційного екзамену з ОПП, програма практичної підготовки для студентів, теми кваліфікаційних робіт, зроблено наступні висновки.

Навчальний план відображає новітні тенденції в професійній сфері та вимоги міжнародного бізнесу щодо змісту підготовки, містить актуальні навчальні дисципліни, які потрібні сучасним фахівцям в сфері міжнародного бізнесу.

ОПП добре структурована, і складається із загальної та професійної підготовки, обов'язкової частини та предметів за вибором студента. Аналіз навчального плану свідчить, що ОПП поєднує якісну базову підготовку із широким переліком вузькопрофесійних навчальних дисциплін, що дозволить випускникам працювати в різноманітних сферах державного сектору та міжнародного бізнесу.

Таким чином, випускники даної освітньої програми не лише відповідають потребам сучасного ринку праці, але й мають можливість пристосуватись до його змін в майбутньому.

Позитивно оцінюється у програмі наявність дисциплін «Математика для економістів», «Міжнародний бізнес», «Управління міжнародним бізнесом», «Кон'юнктура та ціноутворення світових товарних ринків», «Створення стартапів в міжнародному бізнесі», «Управління ланцюгами постачання в міжнародному бізнесі», «Міжнародні інвестиції», «Бухгалтерський облік», «Ризик-менеджмент в міжнародному бізнесі» та велику кількість годин, що виділено на вивчення двох іноземних мов.

Безумовно, сильною стороною є рішення педагогічного персоналу зробити акцент на кейсовому методі навчання, оскільки саме він дозволяє задіяти комунікативні та творчі здібності студентів, навчити їх здобувати нові знання та сформувати компетентності.

Щодо пропозиції до удосконалення ОПП: додати в межах завдання для виробничої практики аналіз фінансових результатів діяльності підприємства, якщо базою виступає комерційне підприємство.

Враховуючи вищевикладене, освітньо-професійна програма першого (бакалаврського) рівня вищої освіти «Міжнародний бізнес» повністю відповідає сучасним вимогам до підготовки фахівців. Студенти мають можливість отримати якісну теоретичну й прикладну освіту, поєднати теоретичні знання із практичними навичками, які будуть необхідні для оптимізації діяльності суб'єктів господарювання в сфері міжнародних економічних відносин.

**Начальник відділу прогнозування
та зведення інформації управління аналітики,
прогнозування та розвитку підприємництва
Департаменту економіки і міжнародних відносин
Харківської обласної державної адміністрації,
кандидат наук з державного управління**

С.В. Тарабан

ВІДГУК

на зміст освітньо-професійної програми

«МІЖНАРОДНИЙ БІЗНЕС»

(29 «Міжнародні відносини», 292 «Міжнародні економічні відносини»)

з підготовки бакалаврів на факультеті

міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна

Товариством з обмеженою відповідальністю «Смарткомплект» одержано запит від гаранта освітньо-професійної програми «Міжнародні фінанси» к.е.н., доцента Дерід Ірини Олександрівни щодо змісту освітньо-професійної програми з підготовки бакалаврів в галузі знань 29 «Міжнародні відносини» за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини». Надіслано також: освітньо-професійну програму (ОПП); навчальний план спеціальності; програму практичної підготовки для студентів бакалаврату; програму комплексного іспиту з ОПП.

Актуальність програми, що пропонується студентам, обумовлена потребами економічного зростання економіки України, підвищенням частки малого й середнього бізнесу, який виходить на міжнародні ринки. Наша фірма постійно стикається з пошуком кадрів, кваліфікація яких відповідає сучасним викликам національного і глобального характеру. Від них потрібні знання та компетентності, які необхідні для управління міжнародним бізнесом, розробки конкретних стратегій розвитку бізнесу міжнародної компанії в умовах невизначеності. Майбутні професіонали мають бути готовими до праці в умовах мінливості зовнішнього середовища, форс-мажорів, опортуністичної поведінки контрагентів, асиметричності інформації та зростаючої невизначеності міжнародних ринків. Ці позиції є визначальними при оцінці програми ОПП «Міжнародний бізнес».

Як видно із програми, вона добре структурована і складається із загальної, спеціальної підготовки та предметів за вибором студента. Це важливо з точки зору бізнесу, бо свідчить про її гармонійність і дозволяє майбутнім діловим людям отримати на виході не тільки базові науково-теоретичні та спеціальні, але й профілюючі знання. Такий підхід наближає їх до потреб саме практичної діяльності.

Найбільш цікавими, на наш погляд, виглядають такі курси з циклу професійної підготовки, як «Управління міжнародним бізнесом», «Теорія і практика зовнішньої торгівлі», «Міжнародні інвестиції». Серед вибірових дисциплін хотілось би виділити важливі для бізнесу курси «Бренд-менеджмент у міжнародному бізнесі», «Створення стартапів в міжнародному бізнесі», «Бізнес-планування», «Менеджмент міжнародних проектів». Позитивно оцінюємо, що до фінансово-економічних дисциплін додаються предмети з правової освіти («Міжнародне публічне і приватне право») та глибокі знання двох іноземних мов.

ОПП дозволяє отримати випускникам компетенції, які, з нашої точки зору, дійсно потрібні для практики підприємництва. Актуальними є усі

компетенції, проте виділимо ті, які особливо необхідні з урахуванням нашого бізнесу. Це, безумовно, інтегральна компетенція, а також ЗК 3, ЗК4, ЗК9, ЗК 11, ФК4, ФК5, ФК12, ФК15, ФК 17 - ФК 21, ПРН3, ПРН6, ПРН13, ПРН19, ПРН21, ПРН26 - ПРН 29.

Особливо звернемо увагу на важливість таких компетенцій, як здатність бути критичним і самокритичним, уміння працювати в команді, визначати інтереси й мотиви поведінки інших осіб. Справа у тому, що певна кількість випускників, користуючись еміграцією робітників та напруженістю на ринку праці, одразу вимагає заробітну плату на рівні професіоналів, які мають значний досвід роботи. Іноді вони спотворюють резюме про свої здібності та не вміють балансувати свої інтереси з інтересами колективу. Це знижує мотивацію праці для інших учасників фірми та руйнує команду однодумців. Тому позитивно оцінюємо в програмі наявність дисципліни «Менеджмент».

У цілому сукупність компетенцій майбутнього фахівця виглядає як комплексна, актуальна, упорядкована, гнучка система, яка зорієнтована на практичну значимість для підприємців. Звертає на себе увагу акцент на інноваційних рисах компетентностей, що необхідні бізнесу, який прагне тривалий час позиціонувати себе на ринку і має відповідну стратегію.

Вражає кадрове забезпечення – 30 докторів наук та 70 кандидатів наук, які здійснюють викладання навчальних дисциплін на факультеті міжнародних економічних відносин та туристичного бізнес. Робочою групою за даним ОПП є 4 особи, всі з яких мають науковий ступінь та вчене звання, з них 2 доктори наук та/або професори. Всі ці особи входять до групи забезпечення спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» на факультеті. Не можна не відмітити також матеріально-технічне забезпечення ХНУ імені В.Н.Каразіна, особливо мультимедійне обладнання в навчальних аудиторіях, точки бездротового доступу до мережі Інтернет та необмежений доступ до мережі Інтернет, комп'ютерні робочі місця, лабораторії, обладнання, устаткування, що необхідні для виконання освітньої програми, пункти харчування, актовий зал, спортивний зал, спортивний майданчик, медичний пункт.

Нам подобаються також сучасні методи навчання - проблемний, ситуаційний, майстер-класи бізнесменів, презентація власних бізнес-проектів, опрацювання аналітичних завдань, робота з фінансовою та статистичною звітністю підприємства, підготовка експертних висновків із проблемних питань, самостійна робота з нормативно-правовими джерелами, Інтернет-ресурсами (самонавчання). Вони дозволяють формувати мислення, яке потрібне у підприємницькій діяльності.

Разом з тим, ми вважаємо зазначити наступні висновки та рекомендації:

- з точки зору практичної спрямованості ОПП, вважаємо за потрібне зменшити кількість кредитів на такі дисципліни, як «Країнознавство» (5 кредитів) та «Філософія» (3 кредити) та розглянути можливість викладання дисциплін «Антикризовий менеджмент

міжнародного бізнесу» та «Фінансовий менеджмент». Таку реструктуризацію потребує бізнес сьогодні. В умовах ризиків та невизначеності, які провокує глобальне середовище, потрібні спеціалісти, які зможуть допомогти бізнесу, підтримати його фінансовий стан шляхом використання ефективних методів управління міжнародних фінансових потоків;

- як наслідок попередньої рекомендації - на перший план мають виходити результати навчання, які дозволять майбутньому професіоналу надавати ефективні рекомендації щодо функціонування фірми в надзвичайній ситуації, використовувати сучасні методи управління міжнародним бізнесом для вирішення стратегічних завдань учасників міжнародних економічних відносин. Важливим у цьому плані є ПРН27 та ПРН28. Наш бізнес зараз стикається не просто з новими ситуаціями, що завжди має місце у конкурентній боротьбі. Це зовсім нові виклики, які змінюють пріоритети та цілі економіки й підприємництва, їх ніхто ще не знає. Тому результати навчання мають бути спрямовані не просто на нові, як вказано у програмі, а на невідомі ситуації (частіше за все – глобального характеру), на критичну оцінку їх наслідків та прогнозування майбутньої діяльності, яка здійснює експортно-імпорту діяльність;

- важливим є подальше наближення освіти до практичної діяльності. Зараз актуальною є цифрова економіка та можливості роботи online. Це стосується не тільки електронної комерції, але й впровадження ІТ-технологій у виробництво. Наша фірма не є винятком. Вона потребує фахівців, які розуміються на цифровізації бізнесу та спілкуються на «одній мові» з ІТ-спеціалістами. Цей напрямок треба врахувати для проходження практики і студентів, і викладачів.

Загалом наша оцінка освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти «Міжнародний бізнес» є позитивною. Відчувається, що вона розроблена викладачами-професіоналами з багатим досвідом, які спроможні надавати знання студентам відповідно до сучасних викликів підприємницької діяльності, з метою оволодіння ними актуальними компетентностями і отримання важливих результатів навчання.

Директор
ТОВ «Смарткомплект»

А. Є. Карпов

ТОВ ЛОТОС КОРП

61010, м. Харків, вул. Основ'янська, буд.55

р/р 26006455019125 АТ «ОТП БАНК»

МФО 300528, ЄДРПОУ 40263159,

ПІН: 402631520381,

Витяг з реєстру платників ПДВ №1620384500457

Tel/fax: +38-057-733-0002

E-mail: office@lotussafety.com.ua

<http://www.lotussafety.com.ua>

ВІДГУК

**на освітньо-професійну програму «Міжнародний бізнес»
(галузь знань 29 «Міжнародні відносини», спеціальність 292
«Міжнародні економічні відносини») підготовки бакалаврів на
факультеті міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна**

Генеральний Директор ТОВ Лотос Корп Рупеш Гаутам одержав запит від гаранта освітньої програми «Міжнародний бізнес» к.е.н., доц. Дерід І.О. щодо змісту освітньо-професійної програми з підготовки бакалаврів в галузі знань 29 «Міжнародні відносини» за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини». До запиту додано освітньо-професійні програми (ОПП) за кілька останніх років; навчальний план; програму практичної підготовки для студентів бакалаврату; результати опитування студентів щодо якості освітньої програми; доступ до робочих програм навчальних дисциплін на сайті факультету.

Із освітньою програмою «Міжнародний бізнес» я особисто знайомий, оскільки мій син Денис Гаутам був студентом цієї програми першого року набору, а потім продовжив навчання та здобув ступінь магістра за програмою «Міжнародний бізнес». Також наше підприємство виступало базою практики для студентів цієї освітньої програми, оскільки ми займаємося зовнішньоекономічною діяльністю.

Порівнявши навчальні плани та освітні програми останніх років із програмою, за якою навчався мій син, могу зауважити, що зменшилася кількість курсових та контрольних робіт. На наш погляд, це є позитивним зрушенням і вивільняє час для здобуття практичних навичок. При цьому курсові роботи залишилися в основних дисциплінах, а тому студенти зможуть підготуватися до написання дипломної роботи.

В програмі з'явилася можливість обирати конкретну дисципліну із запланованих. Ця система вибору видається нам більш прогресивною, ніж вибір блоків дисциплін, адже уподобання студента можуть змінюватися протягом його ознайомлення із різними аспектами спеціальності. Кожного разу, обираючи дисципліну, студент вибудовує власну траєкторію освіти

Сподіваємося, що у факультету вистачить можливостей паралельно викладати кілька дисциплін, якщо вони будуть обрані різними студентами.

Хочеться відзначити той позитивний аспект оновленої програми, що студенти вивчають цілий ряд таких необхідних для бізнесу дисциплін як економіка фірми, міжнародний бізнес, управління міжнародним бізнесом, управління ланцюгами постачання в міжнародному бізнесі, кон'юнктура та ціноутворення світових товарних ринків, фінанси, гроші та кредит, теорія і практика зовнішньої торгівлі, міжнародні інвестиції, дисципліни із бухгалтерського обліку, міжнародне оподаткування, ризик-менеджмент в міжнародному бізнесі, створення стартапів в міжнародному бізнесі, бізнес-планування. Позитивним є викладання двох іноземних мов у величезних обсягах. Без іноземних мов налагодити міжнародний бізнес нині просто не можливо. В останніх програмах пропонується вивчення китайської мови як другої іноземної, це є новим позитивним зрушенням в програмі.

Такі великі обсяги практично орієнтованих дисциплін вимагають від викладачів постійного вдосконалення своєї компетентності. На наш погляд, успіху формування практичних навичок у студентів сприятиме проходження викладачами підвищення кваліфікації на підприємствах.

На основі проведеного аналізу можемо відзначити, що освітня програма відповідає сучасному рівню розвитку науки та практики освітньої діяльності, і може бути рекомендована для підготовки здобувачів вищої освіти бакалаврського рівня.

Генеральний Директор ТОВ Лотос Корп

Руцеш ГАУТАМ

2022.02.08 № 034-22

ХНУ ім. В.Н. Каразіна

ВІДГУК
на освітньо-професійну програму «Міжнародний бізнес»
(галузь знань 29 «Міжнародні відносини», спеціальність 292 «Міжнародні
економічні відносини») підготовки бакалаврів на факультеті міжнародних
економічних відносин та туристичного бізнесу
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

Експерти-практики із нашої компанії переглядали ОПП на предмет можливості забезпечити компетентності, необхідні бакалавру за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини», щоб розпочати діяльність в фірмі, що займається міжнародним бізнесом.

Українсько-Американське ТОВ Фірма «КОДА» було засноване в 1992 році і сьогодні є однією з провідних фірм на ринку засобів вимірювальної техніки України. Фірма виробляє різноманітні автомобільні, вагонні ваги та інші промислові системи для зважування, дозування і т.п., виконує роботи по їх монтажу, введення в експлуатацію, гарантійному та післягарантійному сервісному обслуговуванню. При цьому наші спеціалісти підбирають прилади і компоненти, які в максимальному ступені відповідають вимогам до експлуатації у вітчизняних умовах.

Крім цього, фірма «КОДА» пропонує якісне обладнання виробництва провідних світових виробників засобів вимірювальної техніки. Із ОПП «Міжнародний бізнес» Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна ми знайомі з часів започаткування набору студентів. Фахівці компанії неодноразово проводили для студентів різних поколінь майстер-класи, на яких ознайомлювали зі специфікою власного міжнародного бізнесу.

Маємо відзначити, що розробники освітньої програми завжди зверталися до нас за порадами щодо наповнення освітньої програми дисциплінами та тематичного наповнення ряду дисциплін. Програма за роки існування на кафедрі міжнародного бізнесу та економічної теорії зазнала значних перетворень і видозмінилася, все більше орієнтуючись на потреби практиків міжнародного бізнесу.

Із останніх змін, що вирішено внести розробниками ОП як позитивне хочемо відзначити введення іспанської та китайської мов в якості можливих для вивчення. Також цінною є перестановка ряду дисциплін у семестрах. Завдяки цьому зміст освітньої програми

має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Оскільки наша компанія займається інноваціями ми перевірили робочі програми обов'язкових дисциплін на наявність тем, що дозволяють сформувати у студентів «здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких структур, розробляти бізнес-план, застосовувати інноваційні підходи». Як висновок ми відзначаємо, що найбільш повно цю компетентність формує дисципліна «Економіка фірми», а іншим дисциплінам із ОП, що згідно матриці відповідності формують цю компетентність, слід або підсилити певні аспекти, або слід прибрати примітку про формування ними цієї компетентності і зосередитися на забезпеченні інших компетентностей за ОП. Зазначена пропозиція не вказує на неякісність підготовки, а спрямована виключно на подальше покращення освітньої програми, яка відзначається високою якістю та здатністю до подальшого розвитку та удосконалення.

З повагою,

Директор

Є.Г. Зяблін

ВІДГУК

на освітньо-професійну програму «Міжнародний бізнес»
(галузь знань 29 «Міжнародні відносини», спеціальність 292
«Міжнародні економічні відносини») підготовки бакалаврів на
факультеті міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

Після ознайомлення із освітньо-професійною програмою «Міжнародний бізнес» маємо зазначити, що ця бакалаврська програма є надзвичайно насиченою та актуальною. На наш погляд, вивчення такого переліку обов'язкових дисциплін дозволяє повною мірою сформувати компетентності, необхідні для бакалавра міжнародних економічних відносин із фокусом на міжнародному бізнесі. Розуміючи цінність дисциплін загальної підготовки для людини із вищою освітою, як практики, однак, не можемо не відзначити позитивність наявності в навчальному плані таких професійних дисциплін як: мікро- та макроекономічні основи міжнародного бізнесу, міжнародний бізнес, управління міжнародним бізнесом, облік і аналіз ЗЕД, управління ланцюгами постачання в міжнародному бізнесі, кон'юнктура та ціноутворення світових товарних ринків, теорія і практика зовнішньої торгівлі. Відзначимо позитивність внесення в обов'язкові дисципліни змін, які відповідають за посилення компетентностей щодо комп'ютерних технологій. Запропонована в проекті заміна дисципліни «Теорія статистики» на «Теорія статистики та програмні засоби статистичного аналізу» є явно прогресивною.

Відзначимо насиченість вибіркових компонентів і ОПІ. Виходячи із нашого практичного досвіду ведення бізнесу, ми б рекомендували студентами обирати такі дисципліни як: бухгалтерський облік, управління якістю в міжнародному бізнесі, бренд-менеджмент в міжнародному бізнесі, бізнес-планування, створення стартапів в міжнародному бізнесі, ризик-менеджмент в міжнародному бізнесі, міжнародне оподаткування, конкуренція в міжнародному бізнесі, PR-менеджмент та реклама в міжнародному бізнесі, міжнародний HR-менеджмент, IT-забезпечення в

системі міжнародного бізнесу та основи електронної комерції. Викладання таких дисциплін як бухгалтерський облік із застосуванням комп'ютерних програм відзначаємо як позитивний бік програми. Сам факт наявності такого широко вибору дисциплін для студентів є суттєвим плюсом програми, а практика обрання дисциплін через google forms через анотації є досить демократичною.

Сильну мовну підготовку студентів і наявність широкого вибору другої іноземної мови відзначаємо як досягнення ОПШ. Виходячи із власних бізнес-інтересів, радимо студентам в якості другої іноземної мови обирати китайську.

Радимо прибрати із навчального плану певну кількість контрольних робіт, оскільки вважаємо, що проєктні творчі завдання протягом семестру сприяють більшому розкриттю потенціалу студентів, а засвоєні знання цілком достатньо перевіряти на підсумковому семестровому контролі.

На основі проведеного аналізу можемо відзначити, що освітня програма «Міжнародний бізнес» відповідає сучасному рівню розвитку науки та практики освітньої діяльності, і може бути рекомендована для підготовки здобувачів вищої освіти бакалаврського рівня.

ТОВ СПЕКТР СТРОЙ ЛТД

Горошко А.А

ВІДГУК

на освітньо-професійну програму «Міжнародний бізнес»
(галузь знань 29 «Міжнародні відносини», спеціальність 292 «Міжнародні економічні відносини») підготовки бакалаврів на факультеті міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

Програма враховує сучасні тенденції розвитку галузі та потреби ринку праці.

Дисципліни навчального плану по рецензованій освітній програмі формують весь необхідний перелік загальнокультурних та професійних компетентностей.

Дисципліни обов'язкового блоку: товарознавство, економіка фірми, міжнародний бізнес, управління міжнародним бізнесом, облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності, управління ланцюгами постачання в міжнародному бізнесі, кон'юнктура та ціноутворення світових товарних ринків, фінанси, гроші та кредит, теорія і практика зовнішньої торгівлі, міжнародні інвестиції, іноземна мова (у великих обсягах) – формують практичну основу для роботи в міжнародній фірмі. Вибіркові дисципліни дають можливість сформувати освітню траєкторію за інтересами здобувачів в рамках спеціальності. Цінним нам видається введення нової вибіркової компоненти - менеджмент безпеки. Компетентність у безпеці підприємницької діяльності з позицій системного і комплексного управління на основі ідеології і технології сучасного менеджменту є надзвичайно цінною в теперішніх реаліях. Підвищення практичної спрямованості програми за рахунок тренінг-курсу «Бізнес-планування» є безумовно позитивним.

До реалізації програми залучається досвідчений професорсько-викладацький склад. Рецензована освітня програма має високий рівень забезпеченості навчально-методичною документацією та матеріально технічними ресурсами. Наявність дистанційних курсів до дисциплін робить можливою високу якість навчання за будь-яких умов.

В цілому, освітньо-професійна програма «Міжнародний бізнес» спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» для бакалаврського рівня вашої освіти, яка розроблена Харківським національним університетом імені В.Н. Каразіна, враховує особливості розвитку та вимоги сучасного ринку та дозволяє забезпечити формування заявлених компетентностей.

Директор ТОВ «Гадячбудмонтаж»

Литвиновський С.М.

ТОВ «ХАРКІВ-ПРИЛАД»
61001, м. Харків, вул.
Примерівська, 25/27
Тел.: (057) 732-00-50
E-mail: office@pribory.com.ua

**ХАРКІВ
ПРИЛАД**

Код ЄДРПОУ: 35698480,
Р/р: UA 373510050000026007171345500
в АТ «УКРСИББАНК»,
МФО 351005,
ІПН 356984820341

Вих. ХП-02-0051 від 09.02.2023 р.

ВІДГУК

на освітньо-професійну програму «Міжнародний бізнес»
(галузь знань 29 «Міжнародні відносини», спеціальність 292
«Міжнародні економічні відносини») підготовки бакалаврів на
факультеті міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

Ознайомившись з освітньо-професійною програмою «Міжнародний бізнес» робимо висновок, що ця бакалаврська програма є актуальною та відповідає вимогам сучасного ринку праці. Вивчення запропонованого переліку обов'язкових дисциплін дозволяє повною мірою сформувати компетентності, необхідні для бакалавра міжнародних економічних відносин, міжнародний бізнес. Введення в обов'язкову частину компоненти «Товарознавство» є надзвичайно важливим. Знання теоретичних та прикладних аспектів натуральних і споживчих властивостей товарів; класифікації та кодування товарів; інформації про товар; ідентифікації та фальсифікації продукції; міжнародних вимог до якості товарів; основних понять та процедур у сферах стандартизації, сертифікації та оцінки відповідності товарів, які ідуть на експорт, - все це критично важливо для представника міжнародного бізнесу.

В програмі багатий перелік вибіркових дисциплін. Наявність на сайті анотацій до дисциплін, що пропонуються, робить вибір досить зручним. Запроваджена практика обрання дисципліни через електронний кабінет студента є позитивною. Вивчення дисциплін, на яких спеціалізуються інші факультети в якості дисциплін вільного вибору, дає можливість здобути додаткові компетентності, що розширюють кругозір та які можна в подальшому застосувати в практичній роботі.

Сильна мовна підготовка, вивчення кількох європейських мов – це значно розширює сферу працевлаштування для випускників.

Таким чином, освітня програма «Міжнародний бізнес» є спеціальною і конкурентоздатною.

Директор ТОВ "ХАРКІВ-ПРИЛАД"

Т. Г. Петріченко